

izjava za medije

Datum: 30.1.2019

PODELJENA PRIZNANJA ZA USPEŠNO PRENOVO OBJEKTOV KULTURNE DEDIŠČINE 2018

Partnerji Šole Prenove: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Združenje zgodovinskih mest Slovenije ter Srednja gradbena, geodetska in okolje varstvena šola Ljubljana so včeraj v Novem mestu prvič podelili priznanja lastnikom za uspešno prenovo objektov kulturne dediščine v letu 2018.

S podelitvijo priznanj se dodali svoj prispevek k razvojnemu ohranjanju slovenske arhitekturne dediščine in slovesno zaključili evropsko leto kulturne dediščine 2018.

Slavnostne podelitve v Novem mestu so se udeležili skoraj vsi lastniki 17 objektov, ki so prišli v ožji izbor za priznanje za prenovo. Galerijska dvora je bila premajhna za vse prisotne, poleg lastnikov objektov, še vse tiste, ki imajo radi slovensko kulturno dediščino in tako ali drugače zanjo skrbijo, jo varujejo ali prenavljajo.

Uvodoma je vse prisotne pozdravil župan Mestne občine Novo mesto, doc. dr. Tomaž Slak, pa predstavil projekt tlakovanja starega mestnega jedra Novega mesta, ki predstavlja največji projekt prenove Novega mesta v zadnjih 50 letih.

Slavnostna govorca na dogodku sta bila izr. prof. Matej Blenkuš, dekan Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani, ki se je vprašal kakšno okolje in kakšno arhitekturo bo družba 21. stoletja pustila naših zanamcem.

Silvester Gaberšček, vodja sektorja za nepremično kulturno dediščino na Ministrstvu za kulturo pa je izpostavil, da svečani dogodek podelitve priznanja lastnikom za uspešno prenovo lahko imenujemo pomlad na področju varovanja, prenove in ohranjanja kulturne dediščine in tako spomnil na skorajšnjo 100 letnico novomeške pomladi, kulturno-umetniške manifestacije umetnikov iz leta 1920.

Poročilo ocenjevalne komisije je podala njena predsednica dr. Živa Deu ter se v imenu vseh parterjev Šole Prenove javno zahvalila za kakovostno prenovo vsem 17 lastnikom objektov kulturne dediščine, ki so prišli v ožji izbor. Skupaj z direktorjem Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Jernejem Hudolinom, pa sta jim izročila spominske zahvale.

Slavnostni zaključek in vrhunec prireditve pa je bila podelitev priznanj trem lastnikom za kakovostno prenovo, ki sta jih podelila Silvester Gaberšček in Jernej Hudolin.

izjava za medije

- **Priznanje za prenovu arhitekture je prejela Slavica Peternel, lastnici Vrbanove domačije iz Brodov v Poljanski dolini**
Avtor projekta: arhitekt Aleš Hafner, Gea Consult d.o.o. iz Škofje Loke
- **Priznanje za prenovu notranjosti in opreme je prejela Martina Gregori, lastnica hiše Pr'Govedar v Podkorenu**
Avtor projekta: arhitektka Špela Leskovic in Aleš Košak, AKSL arhitekti d.o.o., Ljubljana
- **Priznanje za prenovu in ohranjanje izvirne dejavnosti sta prejela Stanka in Stanko Novinc, lastnika Železolivarne Dvor iz Dvora pri Žužemberku.**

Vsem nominirancem in dobitnikom priznanj iskrene čestitke za obnovo in s tem ohranitev vsakega od 17 objektov kulturne dediščine.

Že sedaj pa povabilo vsem, da predlagajo nominirance za priznanja za prenovu v letu 2020.

Za Šolo Prenove:

Mateja Hafner Dolenc,
Združenje zgodovinskih mest Slovenije

Priloga:

- seznam 17 kakovostno obnovljenih objektov kulturne dediščine 2018
- obrazložitev komisije za dobitnike priznanj
- fotografije

izjava za medije

SEZNAM 17 KAKOVOSTNO OBNOVLJENIH OBJEKTOV KULTURNE DEDIŠČINE 2018

- Hiša v Kozani v Goriških Brdih
Lastniki: Zdenka Truden s sestrama Klaro in Zvonko Mitja Žagar
Arhitekt: Mitja Žagar
- Kraška domačija iz Ivanj Grada na Krasu
Lastnik: družina Arandjelović
Arhitekt: Branko Arandjelović
- Hiša v Krškem
Lastnika: Marija in Janko Vlahušič
Arhitekta: Marija in Janko Vlahušič
- Hiša v Lučah v Zgornji Savinjski dolini
Lastnika: Jaka in Bernarda Matijovc
Arhitekt: Aleš Hafner
- Hiša v Podkornu
Lastnik: Martina Gregori
Arhitekt: AKSL arhitekti
- Vrbanova domačija iz Brodov v Poljanski dolini
Lastnica: Slavica Peternelj
Arhitekt: Aleš Hafner
- Hotel Linhart v Radovljici
Lastnik: Peter Kolarič
- Železolarska delavnica Dvor pri Žužemberku
Lastniki: Stanka in Stanko Novinc, EPC Železolarne na Dvoru, d.o.o.
- Informacijski center v nekdanji topilnici živega srebra v Idriji
Lastnik: občina Idrija
Arhitekt: Aleš Hafner
- Rudarska hiša v Idriji
Lastnik: Zdravko Willer
- Brumnova klet v Koračicah v Svetem Tomažu pri Ormožu
Lastnik: Anton Brumen
- Vidičeva "cimprača" iz Dragotincev pri Sv. Juriju ob Ščavnici
Lastnik: Luka Vidic
- Kraška domačija iz Tupelč na Krasu
Lastniki: Anton Abram, Erna Abram, Edvard Abram
Arhitekt: Milovan Matkovič
- Hiša v Senožečah
Lastnik: Lucija in Damjan Stepančič
- Hiša iz Škocjana pri Divači, Stara Kaplanja
Lastnik: Pier Paolo Sonoli
- Cerkev sv. Andreja, Goče v Vipavski dolini
Lastnik: Rimskokatoliška cerkev, Župnija Goče, župnik Ivan Furlan
- Cerkev sv. Blaža, Koper
Lastnik: Rimskokatoliška cerkev, Škofija Koper

izjava za medije

OBRAZLOŽITEV STROKOVNE KOMISIJE ZA PREJEMNIKE PRIZNANJ ŠOLE PRENOVE

- Slavica Peternel, za prenovo Vrbanove domačije v Brodeh v Poljanski dolini

Na robu vasi Brode v Poljanski dolini stoji Vrbanova domačija, ki z bližnjimi kmetijami tvori redko ohranjen in slikovit vaški ambient. Zasnova domačije sodi pred čas 16. stoletja in vse do sredine 19. stoletja so gospodarji poslopja domačije širili in posodabljali, tako jo danes sestavljajo hiša, kašča, kozolec ter sušilnica za sadje.

Leta 2014 se je dedinja domačije Slavica Peternelj odločila za celostno prenovo domačije. Njena želja po obnovi hiše, ki je bila stoletja v družinski lasti, je bila neomajna.

Obnova domačije je bila zahtevna in dolgotrajna, svojo zgodbo pa v hiši nadaljuje skozi stoletja ohranjen hišni inventar. Ohranjeni so leseni stropi, črna kuhinja ter velika krušna peč. Vrbanova domačija je z obnovljeno kaščo in kozolcem primer, kako se lahko podedovana stavbna dediščina, že skoraj obsojena na propad, ponovno razcveti in postane dom za prihodnost novim rodovom.

Šola prenove podeljuje priznanje Slavici Peternelj za kakovostno prenovo Vrbanove domačije v Brodeh v Poljanski dolini.

- Martina Gregori, za prenovo notranjosti stavbe »Pr' Govedarjo« v Podkorenu

Gregorijeva hiša stoji v sestavi velike gorenjske domačije z domačim imenom »Pr' Govedarjo« v Podkorenu. Hiša, ki danes služi turističnim namenom, je bila prvič obnovljena leta 1913, gonilna sila zadnje prenove, izvedene leta 2008, pa je bila njihova dedinja, Martina Gregori.

Kakovostna gradnja, redno vzdrževanje in pred več stoletji za gradnjo preišljeno izbrano zemljišče so vrednosti, ki so se razkrile pri zadnji prenovi. Na stenah notranjih prostorov so odkrili dobro ohranjene šablonske poslikave in se odločili, da jih restavrirajo. V sobah prevladuje restavrirano pohištvo, ki se medeno sveti na pisanem ozadju sten. Dopolnjujejo ga sodobno oblikovani kosi opreme, med njimi tudi dovršeno oblikovane tekstilije oblikovalke Almire Sadar. **Martini Gregori** je s sodelavci v prenovi uspelo ohraniti pomembne podrobnosti kulture bivanja, razvite v gorenjski pokrajini in jih razviti v sodobno kulturno izkušnjo za obiskovalce, ki prihajajo z vsega sveta.

Šola prenove podeljuje priznanje Martini Gregori za kakovostno prenovo notranjosti domačije »Pr' Govedarjo«.

izjava za medije

- Stanka in Stanko Novinc, za prenovo železolivarske delavnice Dvor pri Žužemberku

Zapuščena livarna ob starem plavžu na Dvoru pri Žužemberku je dolgo samevala, vmes služila lesni industriji, vse dokler je nista odkupila zakonca Novinc oziroma podjetje KGN d. o. o., ki danes v novem obratu ob njej izdeluje pohištveno in stavbno okovje.

Sodobni kovinar razume napore in zahtevna znanja svojih predhodnikov, zato je delavnice umetnega železolivarstva uredil v muzej in v njem obudil demonstracijo ulivanja železa. Stara železarska delavnica je prenovljena v galerijo izdelkov dvorske železolivarne. V njej si lahko ogledate nekoč po vsej deželi Kranjski znane nagrobne križe, svečnike, likalnike, dekorativne male peči in celo posteljo, številne naprave in orodja. Še več, lahko vam predstavijo postopek, kako do takega izdelka pridemo z vlivanjem žareče kovine v kalup.

V prenovi so novi lastniki ohranili originalno stavbno maso, zidove in ostrešje, avtentičen in »v lastni hiši proizveden« je celo del kritine iz večno obstojnih železnih strešnikov. Obnovljene fasade z okolico ter območje nekdanje Auerspergove železarne je urejeno v spomenik, vreden obiska. Muzej z »živo« prezentacijo izvorne dejavnosti je primer zavedanja o pomenu dediščine, njenega ohranjanja in prenosa znanj prihodnjim rodovom.

Šola prenove podeljuje priznanje zakoncema Stanki in Stanku Novinc za prenovo železolivarske delavnice in prezentacijo železolivarstva Dvor pri Žužemberku

Strokovna komisija:

dr. Živa Deu, predsednica

izr. prof. Anja Planišček

Mateja Kavčič,